

Sygn. akt.

VIII Ga 5/17

**WYROK
W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**

Dnia 17 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII
Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczącą

SSO Elżbieta Kala

po rozpoznaniu w dniu 17 marca
2017 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **D. G.**

przeciwko: **P. F.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej
przez powoda od wyroku Sądu
Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 22 września 2016 r., sygn. akt
VIII GC 1632/16

1. oddała apelację,

2. zasądza od powoda na rzecz
pozwanego kwotę 135 zł (sto
trzydzieści pięć złotych) tytułem
zwrotu kosztów postępowania
odwoławczego.

UZASADNIENIE

Powód D. G. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) wniósł przeciwko P. F., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) pozew o zapłatę kwoty 1.465,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 lipca 2015 r., do dnia zapłaty tytułem zwrotu poniesionych kosztów odzyskiwania przysługującej mu wierzytelności, na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2010 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. z dnia 28 marca 2013 z późn. zm.). Domagał się również kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

Pozwany zaskarżył w całości wydany w sprawie nakaz zapłaty i wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany podniósł także zarzut braku właściwości miejscowej Sądu Rejonowego we Wrocławiu. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany wskazał, że powód nie poniósł żadnych kosztów odzyskiwania należności objętych fakturą VAT (...) z dnia 25 listopada 2014 r. Powód w dniu 26 listopada 2014 r. scedował odpłatnie wierzytelność na rzecz (...) Sp. z o.o. i od tej chwili wierzycielem pozwanego z tytułu zobowiązania była spółka (...), a nie pozwany. Pozwany wskazał również, że należność wynikająca z faktury VAT (...) została zapłacona w dniu 27 stycznia 2015 r. i pomimo tego była przedmiotem postępowania sądowego w sprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt IV GNc

172/15. W powyższej sprawie powodem w był (...) Sp. z o.o., jako nabywca wierzytelności. Pozwany z ostrożności procesowej podniósł również, że rzekomo poniesione przez powoda koszty są nieadekwatne, mając na uwadze zachowanie pozwanego, który zapłacił całą należność wraz z odsetkami w dniu 27 stycznia 2015 r. Pozwany wskazał również, że spłacił swoje zobowiązanie dwukrotnie – po raz pierwszy gotówką, co wynika z treści faktury VAT (...) oraz po raz drugi przelewem na konto (...) Sp. z o.o., w związku z cesją wierzytelności.

Wyrokiem z dnia 22 września 2016 r., sygn. akt VIII GC 1632/16, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 25 listopada 2014r. powód wykonał na rzecz pozwanego usługę i wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 2947,57 zł z terminem płatności 25 listopada 2015 r. i sposobem zapłaty w formie gotówkowej. Dodatkowo na przedmiotowej fakturze w rubryce zapłacono wskazana została kwota 2947,57 zł. Następnego dnia po wystawieniu przedmiotowej faktury VAT powód zawarł z (...) Sp. z o.o. umowę cesji wierzytelności wobec (...) wynikającej z faktury VAT (...) na kwotę 2947,57 zł.

(...) Sp. z o.o. poinformowała pozwanego, że w dniu 26 listopada 2014 r., na podstawie art. 509 k.c. nabyła w drodze umowy cesji wierzytelności od D. G. zobowiązanie pozwanego ze wszelkimi związanymi z nim

prawami objętymi fakturą VAT (...) na kwotę 2947,57 zł.

(...) Sp. z o.o. wniosła przeciwko pozwanemu P. F., pozew o zapłatę należności w kwocie 2.947,57 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 grudnia 2014 do dnia zapłaty.

W dniu 5 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu IV Wydział Gospodarczy wydał w sprawie o sygnaturze akt IV GNC 172/15 Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, zgodny z żądaniem pozwu.

W dniu 27 stycznia 2015 r. pozwany dokonał, na wskazany przez (...) sp. z o.o. w piśmie z dnia 12 grudnia 2014 r. rachunek bankowy, wpłaty należności wynikającej z faktury VAT (...) w kwocie 2.981,60 zł. Kwota ta obejmowała należność główną w wysokości 2947,54,57 oraz odsetki w kwocie 34,60 zł.

Po dokonaniu przez pozwanego zapłaty na rzecz (...) Sp. z o.o. spółka ta wystawiła na rzecz powoda dwie faktury z tytułu windykacji wierzytelności wobec pozwanego: fakturę VAT (...) z dnia 28 stycznia 2015 r., na kwotę 1392,73 zł oraz fakturę VAT (...) z dnia 10 kwietnia 2015 r., na kwotę 410,21 zł, a następnie powód obciążył pozwanego notą obciążeniową z tytułu zwrotu kosztów windykacji na kwotę 1.465,80 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedstawionych przez strony (faktura VAT nr (...) z dnia 25.11.2014r. – k. 14-15 akt, dowód: załącznik do umowy cesji wierzytelności z dnia 26.11.2014 r. - k. 63 akt, pismo (...) sp. z o.o. z dnia 12.12.2014 r. -

k. 71 akt, zwrotne potwierdzenie odbioru korespondencji -k. 73-73 akt, nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5.02.2015 r. -k. 30 akt, pozew z dnia 16 stycznia 2015 r. -k. 67-70 akt, wydruk potwierdzenia dokonania przelewu z dnia 27.01.2015 r. - k. 32 akt, zeznania pozwanego – e protokół k. 81 akt, faktura VAT (...) z dnia 28.01.2015 r. - k. 10 akt, faktura VAT (...) z dnia 20.04.2015 r. -k.9 akt, nota obciążeniowa z dnia 13.07.2015 -k. 8 akt), które nie budziły wątpliwości, co do swej autentyczności i nie były kwestionowane przez strony postępowania. Sąd dał także w całości wiarę zeznaniom pozwanego P. F., jako rzeczowym i logicznym. W ocenie Sądu zeznania pozwanego korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym ujawnionym w sprawie.

Z uwagi na podniesiony przez pozwanego zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodowej Sąd Rejonowy wskazał, że tylko ze stosunku określonego przez prawo materialne płynie uprawnienie konkretnego podmiotu do występowania z konkretnym roszczeniem przeciwko innemu konkretnemu podmiotowi. To szczególne uprawnienie, oceniane z punktu widzenia prawa materialnego, nazywane jest legitymacją procesową.

Sąd Rejonowy uznał za trafny zarzut pozwanego ze sprzeciwu od nakazu zapłaty, iż powód nie poniósł żadnych kosztów związanych z odzyskiwaniem należności objętych fakturą VAT (...).

W przedmiotowej sprawie powód, na podstawie umowy cesji wierzytelności zawartej w dniu

26 listopada 2014 r., zbył na rzecz (...) Sp. z o.o. wraz z wszelkimi związanymi z nią prawami, wierzytelność która wynikała z wystawionej przez niego faktury VAT (...). O zawarciu powyższej umowy zawiadomił pozwanego pismem z dnia 12 grudnia 2014 r., które zostało doręczone w dniu 22 grudnia 2014 r. Następnie cesjonariusz wystąpił do Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu z pozwem z dnia 16 stycznia 2015 r. o zapłatę należności wynikającej z faktury VAT (...). Powyższy pozew spółka (...) wniosła w imieniu własnym, a nie D. G.. Pozwany w dniu 27 stycznia 2015 r. przed wydaniem nakazu zapłaty i doręczeniem mu odpisu pozwu zapłacił następcy prawnemu powoda kwotę 2981,60 zł obejmującą należność główną w wysokości 2947,57 zł oraz odsetki w wysokości 34,60 zł, a następnie kwotę 667,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w sprawie o sygn. akt IV GNc 172/15.

W ocenie Sądu Rejonowego nie ulegało wątpliwości, iż powód zawarł z (...) Sp. z o.o. we W. umowę cesji wierzytelności, a nie umowę o windykację wierzytelności. Strony umowy oznaczyły siebie jako cedent i cesjonariusz i jasno określiły wierzytelność jej tytuł i wysokość. Również w zawiadomieniu skierowanym do pozwanego spółka (...) wskazała, że na podstawie art. 509 k.c. nabyła od powoda D. G. w drodze cesji wierzytelności zobowiązania pozwanego z tytułu faktury (...). Nastąpiła zatem zmiana wierzyciela w stosunku do pozwanego.

W ocenie Sądu Rejonowego powód żadnym dowodem nie wykazał by nastąpiła cesja

zwrotna, a samo postanowienie umowy, iż po realizacji wierzytelności przeprowadzone zostanie postępowanie mające na celu odzyskanie kosztów windykacji od dłużnika zgodnie z art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nie powoduje powstania takiego uprawnienia po stronie powoda. Podkreślić bowiem należy, iż po stronie powoda nie powstały koszty windykacji skoro nie podjął on żadnych działań windykacyjnych, gdyż następnego dnia po wystawieniu faktury dokonał cesji wierzytelności i to spółka (...) sp. z o.o. jako nowy wierzyciel prowadziła działania mające na celu wyegzekwowanie wierzytelności i ewentualnie ten podmiot posiadałby legitymację w sprawie.

Sąd Rejonowy dodatkowo wskazał, że powód nie wykazał by powstała wierzytelność wobec pozwanego z tytułu wykonanej w dniu 25 listopada 2014r. usługi. Na dokumencie faktura VAT nr (...) wskazano bowiem, iż należność została zapłacona w całości gotówką, co potwierdził również pozwany wskazując, iż zapłacił dwukrotnie. Po raz pierwszy w dniu 25 listopada 2014 r., co potwierdzała sama treść faktury i po raz drugi na rzecz (...) sp. z o.o. przelewem z dnia 27 stycznia 2015 r. Skoro pozwany spełnił swoje świadczenie w terminie, nie powstało zatem opóźnienie w płatności uprawniające powoda do żądania jakiegokolwiek rekompensaty czy kosztów windykacji czy z tytułu opóźnienia.

Mając powyższe na uwadze Sąd, wobec braku legitymacji czynnej po stronie powodowej powództwo oddalił.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t) zasądzając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Apelację od wyroku wniósł powód, który zaskarżył rozstrzygnięcie w całości. Skarżący podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść rozstrzygnięcia - art. 233 § 1 k.p.c, poprzez błędne ustalenie, iż charakter umowy cesji wierzytelności zawartej pomiędzy powodem a (...) sp. z o.o. nie miał charakteru powierniczego, co z kolei doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych poprzez stwierdzenie, iż powód nie posiada legitymacji czynnej do występowania w charakterze strony w niniejszym postępowaniu i w konsekwencji stanowiło o oddaleniu powództwa;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść rozstrzygnięcia — art. 233 § 1 k.p.c, poprzez błędne ustalenie, iż w zawartej pomiędzy powodem a (...) sp. z o.o. umowie cesji z dnia 26.11.2014 r. przelano na (...) sp. z o.o. wierzytelności o zwrot kosztów windykacji względem pozwanego, co z kolei doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych poprzez stwierdzenie, iż powód nie posiada legitymacji czynnej do występowania w charakterze strony

w niniejszym postępowaniu i w konsekwencji stanowiło o oddaleniu powództwa;

3. naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść rozstrzygnięcia — art. 233 § 1 k.p.c, poprzez błędne ustalenie, iż dowody z dokumentów przedłożone przez powoda takie jak: wezwanie do zapłaty z dnia 12.12.2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania, umowa cesji wraz z załącznikiem nr 1 z dnia 26.11.2014 r., pozew z dnia 16.01.2015 r., nakaz zapłaty z dnia 5.02.2015 r., faktura VAT nr (...), faktura VAT nr (...) wraz z potwierdzeniem przelewu z dnia 27.01.2015 r., nie stanowią wystarczającego dowodu na okoliczność wykonania przez (...) sp. z o.o. czynności windykacyjnych względem pozwanego, co z kolei doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych poprzez stwierdzenie, iż powód nie wykazał, że (...) sp. z o.o. dokonała czynności wobec pozwanego, które doprowadziły do spłaty przez niego zadłużenia pierwotnego i w konsekwencji stanowiło o uznaniu, iż powód nie wykazał podstawy istnienia wierzytelności dochodzonej pozwem;

4. naruszenie przepisu prawa materialnego mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. art. 10 ust. 2 Ustawy, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie przez Sąd I instancji, iż rekompensata w wysokości poniesionych kosztów odzyskiwania należności jest powodowi nienależna.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz strony powodowej od strony pozwanej

kwoty 1.465,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21.07.2015 r. do dnia zapłaty, zasądzenie na rzecz strony powodowej od pozwanej kosztów procesu oraz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu wedle norm prawem przepisanych. Z ostrożności procesowej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powód wskazał w uzasadnieniu apelacji, że zawarta między powodem a (...) sp. z o.o. umowa cesji wierzytelności miała na celu dokonanie windykacji wierzytelności przysługujących powodowi wobec pozwanego z tytułu szczegółowo określonej w załączniku nr 1 faktury VAT. Zgodnie z powszechnie ugruntowanym w orzecznictwie stanowiskiem cesja powiernicza polega na czasowym przejęciu przez Cesjonariusza wierzytelności Cedenta w celu odzyskania określonych należności. Umowa zawarta między powodem a (...) sp. z o.o. miała właśnie taki charakter, a jej celem nie było zbycie wierzytelności na rzecz (...) sp. z o.o. a jedynie ich windykacja. Na powierniczy charakter cesji wierzytelności zawartej pomiędzy powodem a (...) sp. z o.o. wskazywał również sposób ustalenia wynagrodzenia Cesjonariusza, tj. system prowizyjny – 50 % netto proporcjonalnie, od każdej zrealizowanej części wierzytelności w zakresie wartości nominalnej wierzytelności.

Za całkowicie nieuzasadnione uznał ustalenie Sądu pierwszej instancji, iż w zawartej pomiędzy powodem a (...) sp. z o.o. umowie cesji

z dnia 26.11.2014 r. przelano na (...) sp. z o.o. wierzytelności o zwrot kosztów windykacji względem pozwanego. Powód scedował na (...) Sp. z o.o. jedynie wierzytelności szczegółowo wskazane w cesji z dnia 26.11.2014r. Nie obejmowała ona swoim zakresem wierzytelności z tytułu zwrotu kosztów windykacji, której powód dochodzi w niniejszym postępowaniu. Ponadto, co istotne, roszczenie o zwrot kosztów windykacji powstało dopiero po realizacji wierzytelności przez (...) sp. z o.o. Mając na względzie zasadę, że nie można scedować na inną osobę więcej praw niż samemu się posiada, należy stwierdzić, że roszczenie o zwrot kosztów windykacji nie zostało przez powoda zbyte, bowiem w chwili zawierania umowy cesji powierniczej jeszcze ono nie istniało.

Skarżący wskazał, że zgodnie z pkt. 20 Preambuły dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. oprócz roszczenia o zapłatę stałej kwoty na pokrycie kosztów odzyskiwania należności wierzyciele powinni mieć również roszczenie o zwrot pozostałych kosztów odzyskiwania należności, które ponoszą z powodu opóźnień w płatnościach dłużnika. Do tych kosztów zalicza się w szczególności koszty poniesione przez wierzycieli w związku ze skorzystaniem z usług prawnika lub firmy windykacyjnej. Roszczenie powoda nie wynika zatem z dokumentów będących przedmiotem cesji wierzytelności, ale z wyżej wskazanej unijnej dyrektywy, implementowanej do polskiego systemu prawnego w postaci ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U.

2013 r. poz. 403) i stanowi niezależne, samodzielne roszczenie.

Powód wskazał, że wynagrodzenie Cesjonariusza określone zostało w postaci prowizji w wysokości 50% netto od każdej zrealizowanej części wierzytelności. (...) sp. z o.o. zrealizował wierzytelność w wysokości 2.947,57 zł, na co wystawił na rzecz powoda fakturę VAT nr (...) na kwotę 1.132,30 zł netto oraz fakturę VAT nr (...) na kwotę 333,50 zł netto, które zostały przez powoda w całości uiszczone. Mając to na uwadze, powód poniósł koszt odzyskiwania wierzytelności w tejże wysokości. Dodał, że prowizja na poziomie 50% netto od kwoty zobowiązania, jest stawką rynkową przy tej wysokości długu - zarówno w krajowym jak i zagranicznym obrocie gospodarczym. Wysokość prowizji uzależniona jest przede wszystkim od wysokości długu, możliwości jego odzyskania, szacowanych kosztów, jakie musi ponieść firma windykacyjna w związku z podjęciem czynności zmierzających do odzyskania należności. W rzeczonym przypadku wysokość prowizji na poziomie 50 % jest jak najbardziej zasadna, bowiem zobowiązanie pierwotne pozwanego nie było wysokie, a zakres czynności podjętych przez firmę windykacyjną – zdecydowanie rozbudowany i wieloetapowy. Należy pamiętać, że za każdą czynnością dokonywaną przez (...) sp. z o.o. kryje się szereg dodatkowych kosztów stałych, takich jak na przykład: koszt obsługi prawnej, koszty księgowania, koszty osobowe, lokalowe itp. Wobec powyższego koszty odzyskiwania wierzytelności należy uznać za rozsądne.

Dodał także, że (...) sp. z o.o. wykonała w sposób kompleksowy czynności windykacyjne zmierzające do spłaty długu przez pozwanego. Pozostawiała w telefonicznym kontakcie z pozwanym, prowadziła z nim negocjacje dotyczące zapłaty zadłużenia, dokonała wpisu pozwanego do KRD, wystosowała wezwanie do zapłaty oraz wszczęła postępowanie sadowe w celu odzyskania od pozwanego przedmiotowej wierzytelności. Przyjmowała ona również poszczególne płatności od pozwanego. Niewątpliwie zatem podjęła konkretne czynności, które przyniosły wymierny efekt w postaci zapłaty przez pozwanego ciężącego na nim zobowiązania.

W dalszej części powód wskazał, że Sąd pierwszej instancji trafnie skonstatował, iż pozwany nie zapłacił w terminie za wystawioną na jego rzecz przez stronę powodową fakturę VAT nr (...). Pozwany sam wyraźnie przyznał w sprzeciwie od nakazu zapłaty, iż zapłacił on za fakturę VAT nr (...) dopiero w dniu 27.01.2015 r. Powód zaprzeczył, jakoby otrzymał od pozwanego zapłatę podwójnie. Tym samym opóźnienie w zapłacie za przedmiotową fakturę VAT należy uznać za okoliczność bezsporną.

Powyższe jest wystarczającą przesłanką do możliwości żądania przez wierzyciela zapłaty rekompensaty za zwrot kosztów windykacji określonej w Ustawie. Wierzyciel nie musi udowadniać faktu ani wysokości poniesionych kosztów czy też podjęcia działań w celu jej odzyskania. Uprawnienie do żądania rekompensaty opisanej w ust. 2 art. 10 Ustawy wierzyciel nabywa bowiem z chwilą nabycia, uprawnienia do odsetek z tytułu

opóźnienia w zapłacie. Następuje to w szczególności w przypadku, kiedy wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w wystawionej fakturze.

Ustawa jest implementacją dyrektywy unijnej z dnia 16.02.2011 r. o zwalczaniu opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz. U. L 2011/7/UE; dalej: Dyrektywa). Zgodnie z treścią preambuły Dyrektywy – możliwość żądania przez wierzyciela rekompensaty za opóźnienia w płatnościach ma na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego, zdyscyplinowanie dłużników, odstraszenie ich od dopuszczania się opóźnień, właśnie poprzez wyposażenie wierzycieli w możliwość domagania się rekompensaty za koszty odzyskiwania należności. Jak słusznie wskazuje Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej w preambule do Dyrektywy (pkt. 4) konieczność wprowadzenia narzędzia dyscyplinującego dłużników wynika z faktu, iż mimo wykonania usług wiele faktur VAT płaconych jest po terminie, co ma negatywny wpływ na płynność finansową i komplikuje zarządzanie przedsiębiorstwem. Ciężko wyobrazić sobie sprawne funkcjonowanie przedsiębiorstwa w sytuacji, gdy każdy z kontrahentów notorycznie opóźnia się z płatnościami nawet o kilkanaście dni. Uciążliwość taka ma szczególne znaczenie wobec profilu działalności gospodarczej prowadzonej przez stronę powodową, związaną z dużą ilością kontrahentów - i tym samym związaną z wystawianiem dużej ilości faktur VAT. Sąd pierwszej instancji orzekając jak w zaskarżanym

wyroku, a próbuje niepożądane praktyki gospodarcze polegające na zasadniczym opóźnieniu w płatności faktury VAT, poprzez pozbawienie powoda możliwości otrzymania zwrotu kosztów poniesionych w związku z windykacją należności - w pełnej wysokości. W związku z powyższym zdaniem powoda sąd I instancji powinien był ustalić, że powodowi należała się rekompensata.

W odpowiedzi na apelację, pozwany wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany wskazał, że nawet gdyby uznać, że celem umowy cesji była windykacja należności, to nie zmienia to faktu, że podmiotem, który podjął kroki zmierzające do wyegzekwowania należności był (...) sp. z o.o., jako wierzyciel, a nie powód. Zwrot kosztów windykacji należy się zaś wierzycielowi, który te koszty poniósł, a nie powodowi, który takich kosztów nie mógł ponieść, skoro dzień po wystawieniu faktury scedował swoją wierzytelność.

Podał też, że powodowi nie przysługiwała żadna należność, gdyż jak słusznie ustalił Sąd Rejonowy, na dokumencie faktury (...) wskazano, że należność została w całości zapłacona gotówką. Nie powstało zatem opóźnienie uprawniające do żądania jakiegokolwiek rekompensaty, czy kosztów windykacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja powoda okazała się nieuzasadniona.

Na wstępie należy wskazać, że sprawa podlegała rozpoznawaniu w postępowaniu uproszczonym, zatem do postępowania apelacyjnego zastosowanie miały przepisy art. 5059

i nast. k.p.c.

Katalog zarzutów, które apelujący może uczynić podstawą apelacji jest

w postępowaniu uproszczonym ograniczony do zarzutu naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz naruszenia przepisów postępowania, jeżeli mogło ono mieć wpływ na wynik sprawy (art. 5059 § 1 k.p.c.). Enumeratywne wyliczenie zarzutów mogących stanowić podstawę apelacji oznacza, że w postępowaniu uproszczonym ten środek odwoławczy ma charakter ograniczony, a sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach wyznaczonych przez treść podniesionych zarzutów apelacyjnych. Dodać należy, iż stosownie do art. 50513 § 3 k.p.c, Sąd drugiej instancji oddala apelację również wtedy, gdy mimo naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania albo błędnego uzasadnienia zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

W rozpatrywanej sprawie Sąd Odwoławczy stwierdza, iż mimo występujących naruszeń prawa procesowego apelacja była bezzasadna, gdyż wadliwości orzeczenia nie miały wpływu na wynik sprawy.

Przyznać należy skarżącemu rację co do tego, iż Sąd Rejonowy błędnie zakwalifikował umowę łączącą powoda z firmą windykacyjną (...) sp. z o.o., jako umowę

cesji regulowaną w art. 509 i nast. k.c., wskutek całkowitego pominięcia oceny części materiału dowodowego dostarczonego przez powoda i na tej podstawie przyjął jako podstawę rozstrzygnięcia brak legitymacji powoda do dochodzenia należności. Należy zważyć, że Sąd Rejonowy w zakresie kwalifikacji tej umowy ocenił wyłącznie dowód złożony przez pozwanego w sprzeciwie od nakazu w postaci załącznika do umowy cesji z dnia 26.11.2014 r. (k. 31 akt), nie ocenił natomiast złożonego przez powoda w odpowiedzi na sprzeciw dowodu w postaci umowy cesji wierzytelności zawartej w dniu 16.10.2014 r. (k. 60-62 akt). W tej ramowej umowie strony faktycznie przewidziały zwrotny charakter przelewu wierzytelności wskazujący na to, że była ona zawarta w celu windykacji wierzytelności przysługujących cedentowi za wynagrodzeniem określonym proporcjonalnie od każdej zrealizowanej części wierzytelności (§ 3 ust. 1 i 2 umowy – k. 60 akt). Błędne w konsekwencji były ustalenia Sądu Rejonowego, iż w wyniku umowy cesji to cesjonariusz - (...) sp. z o.o. dysponował wierzytelnością wraz ze wszystkimi roszczeniami dotyczącymi ewentualnych kosztów jej windykacji względem dłużnika.

Umowę o powierniczy przelew wierzytelności należy odróżnić od „klasycznego przelewu”, o którym traktuje art. 509 k.c. Mimo wielu podobieństw, umowy te zawierają zasadnicze odmienności, co do swojego charakteru, a przede wszystkim celu zawarcia. Istotnym celem umów o powierniczy przelew wierzytelności jest z reguły ściągnięcie wierzytelności od dłużnika przez

jej nabywcę (cesjonariusza) i następnie przekazanie należności wierzycielowi (cedentowi). Konstrukcja takiej umowy powierniczego przelewu w celu wyegzekwowania wierzytelności polega na tym, że wierzyciel przelewa wierzytelność na zleceniobiorcę (cesjonariusza) przede wszystkim po to, aby ten ostatni ściągnął należność od dłużnika i wydał pierwotnemu wierzycielowi (cedentowi) uzyskane świadczenie, ale z zachowaniem określonych umową reguł. Cesjonariusz jako powiernik powinien stosować się do wskazówek zleceniodawcy (cedenta), bowiem ten pierwszy działa wprawdzie w imieniu własnym, ale z gospodarczego punktu widzenia na rachunek zleceniodawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2011 r., sygn. akt V CSK 277/11, czy wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 grudnia 2012 r. sygn. akt I ACa 432/12).

W ocenie Sądu Okręgowego należało przyjąć, że powód wykazał w sprawie, iż zawarł z firmą windykacyjną powierniczą umowę przelewu w celu inkasa (wyegzekwowania wierzytelności). Brak jakiegokolwiek oceny dowodu zgłoszonego przez powoda w terminie zakreślonym przez Sąd Rejonowy w zarządzeniu z dnia 2 sierpnia 2016 r. (k. 42 akt), prowadził do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, co powodowało wadliwe uznanie, iż powód nie miał legitymacji procesowej w sprawie.

Należy jednak stwierdzić, iż pomimo niewątpliwego błędu w ustaleniach faktycznych, także po

ich usunięciu po przeprowadzeniu w postępowaniu odwoławczym dowodu z terminowo zgłoszonego dowodu w postaci umowy cesji z 16.10.2014 r. (k. 60-62 akt), wyrok nie uległby zmianie.

Trafnie bowiem przyjął Sąd pierwszej instancji, iż ocena materiału dowodowego prowadziła do oceny, iż powód nie dysponował zgłoszonym w pozwie roszczeniem z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Powód wraz z pozwem złożył wystawioną przez siebie fakturę VAT (...) r.,

w której datę sprzedaży określono na dzień 25 listopada 2014 r. i ten sam dzień wskazano jako termin płatności. Powód wystawiając sporną fakturę wskazał w dalszych rubrykach, iż dokonano zapłaty gotówką kwoty 2.947,57 zł, a do zapłaty pozostaje 0,00 (k. 14-15 akt).

Pomimo użycia przez samego powoda powyższych sformułowań wskazujących na zapłatę należności gotówką, powód nie odniósł się do tych zapisów w uzasadnieniu pozwu, mimo że wskazywały one w sposób oczywisty na bezzasadność dalszego dochodzenia zapłaconej należności. Pozwany podniósł w sprzeciwie (k. 27 akt), że zapłacił zobowiązanie dwukrotnie, raz gotówką, a następnie przelewem na konto (...) sp. z o.o. Tymczasem powód w kolejnym piśmie procesowym z 23 sierpnia 2016 r., złożonym w odpowiedzi na sprzeciw pozwanego, do tego zarzutu w ogóle się nie odniósł. Ponadto powód nie stawiał się na rozprawie (k. 79 akt) celem wyjaśnienia ewentualnego błędu w

treści wystawionego przez niego dokumentu prywatnego (faktury). Pozwany natomiast zeznał wprost, że dokonał dwukrotnej zapłaty, po raz drugi po otrzymaniu pisma od (...) sp. z o.o., na rzecz tej firmy (protokół elektroniczny - k. 97v akt).

Wobec jednoznacznej treści dokumentu prywatnego, na który powód się powołał

i braku jakiegokolwiek inicjatywy z jego strony podważającej wiarygodność relacji pozwanego, która pozostawała w zgodzie z treścią tego dokumentu, nie było podstaw do kwestionowania zeznań pozwanego, słusznie uznanych w całości za wiarygodne przez Sąd Rejonowy. Elementy materiału procesowego prawidłowo doprowadziły w konsekwencji Sąd Rejonowy do przekonania o skutecznym zaprzeczeniu przez pozwanego twierdzeniom przytaczanym w sprawie przez powoda o uzasadnionym poniesieniu kosztów windykacji. W procesie decyzyjnym Sąd nie może oprzeć swojego rozstrzygnięcia na podstawie przypuszczeń bądź domysłów, a tylko i wyłącznie na podstawie okoliczności, które zostały należycie przez stronę udowodnione.

Należy zważyć, że faktura VAT będąca jednym z powszechnie obowiązujących dokumentów rozliczeniowych, jest w zakresie mocy dowodowej traktowana jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007r., sygn. akt II CNP 129/07) i może być dowodem na okoliczność, iż osoba, która wystawiła fakturę VAT złożyła oświadczenie woli określonej treści. Zgodnie z

brzmieniem przepisów art. 245 k.p.c. i 253 k.p.c., dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Skutkiem dokonania zaprzeczenia przez stronę pozwaną było to, iż twierdzenia powoda stały się sporne i powinny zostać przez niego udowodnione zgodnie z dyspozycją art. 6 k.c. W świetle powołanej reguły dowodowej, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia, że roszczenie rzeczywiście mu przysługiwało. Tymczasem w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji powód wątpliwości nie wyjaśnił, nie odniósł się do oczywistej treści faktury ani nie wykazał, iż pozwany nie zapłacił mu w terminie należności ze spornej faktury. W konsekwencji wskutek skutecznego podniesienia przez przeciwnika zarzutu zapłaty, mającego potwierdzenie w dokumencie prywatnym wystawionym przez samego powoda oraz w zeznaniach P. F., Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że powód po dacie sprzedaży nie dysponował wierzytelnością względem pozwanego, gdyż ten udowodnił, że ją spłacił.

Powyższe ustalenie faktyczne Sądu Rejonowego oraz dokonana przez ten Sąd ocena prawna okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego, nie wykroczyły poza granice swobodnej oceny dowodów, wyznaczone dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Dokonując oceny zebranego materiału dowodowego Sąd Rejonowy nie uchybił regułom służącym ocenie wiarygodności i

mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16.12.2005 r., sygn. akt III CK 314/05).

Należy zważyć, iż powód dopiero w uzasadnieniu apelacji zaprzeczył, jakoby otrzymał od pozwanego zapłatę podwójnie (k. 93v akt). Należy wskazać jednak, że w petitum apelacji nie sformułował żadnych zarzutów odnoszących się do tego stwierdzenia. Ponadto twierdzenie powoda było o tyle nieprecyzyjne, że pozwany nigdy nie twierdził by zapłacił powodowi podwójnie, a twierdził, że zapłacił po raz drugi na rzecz (...) sp. z o.o. Tym samym twierdzenie to nie wpływało na prawidłową ocenę dowodów w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

Powyższe rozważania prowadziły do wniosku, iż powód faktycznie nie dysponował roszczeniem wywodzonym z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych w brzmieniu obowiązującym w chili zawarcia transakcji stron, czyli przed zmianą dokonaną z dniem 1 stycznia 2016 r. na mocy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1830).

Obowiązujący w przypadku transakcji stron przepis art. 10 ust. 2 ustawy stanowił, iż w przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa

w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszonych o tę kwotę.

Skoro w sprawie nie zostało udowodnione przez powoda, że w ogóle doszło do opóźnienia w zapłacie należności w stosunku do terminu określonego w umowie, to roszczenie o zwrot kosztów odzyskiwania należności nie miało podstawy w tym przepisie

i nie podlegało uwzględnieniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od powoda na rzecz pozwanego koszty zastępstwa pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości stawki minimalnej – 135 zł, określonej na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia apelacji, zgodnie z § 2 rozporządzenia zmieniającego z dnia 12 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1667).